

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume
<https://ad-astra.ro> ◊ office@ad-astra.ro
Șos. Nicolae Titulescu, Nr.155, Bl.21C, Sc.C, Ap.98
S1, București ◊ CIF: 14905018 din 26/09/2002

adoptat la 26 iulie 2024

Cercetarea din România, în urma țărilor UE și a țărilor balcanice Apel către partide

A apărut ediția 2024 a “[European Innovation Scoreboard](#)” (EIS), un indicator compozit al performanțelor în cercetare și inovare, prin care Comisia Europeană monitorizează țările UE, țările din proximitatea UE și alte țări cheie.

România a continuat să se îndepărteze față de penultima clasată din UE, Bulgaria, având o performanță mai slabă decât în 2023 (figura 2), situându-se la 34% din nivelul UE 2024 (pag. 99). Această tendință de degradare a performanțelor noastre naționale continuă de mulți ani. Dimpotrivă, toate celelalte țări aflate înspre coada clasamentului au o tendință de creștere de la an la an.

În ediția 2024 a EIS apar și alte țări balcanice, precum și țări de pe alte continente. Aflăm (din figura 26) că România se situează și în urma Albaniei, Macedoniei de Nord, Serbiei, Turciei, Muntenegrului—toate aceste țări îmbunătățindu-și performanțele față de 2023.

România se situează și în urma Africii de Sud (36% din nivelul UE 2024, pag 115). Astfel, România se află în zona de variație a EIS specifică țărilor din Africa și se îndepărtează tot mai mult de zona țărilor europene. Acest fenomen este de altfel prezent și în clasamentele instituționale, după cum remarcam într-un [document anterior](#).

În același document am explicat mai pe larg cum degradarea continuă a sistemului de cercetare are, în general, drept consecințe: (a) plafonarea creșterii economice, deoarece productivitatea nu poate crește suficient în raport cu alte țări angajate în competiția economică globală; (b) reducerea oportunităților, în țară, pentru tinerii absolvenți; (c) apariția unei dependențe tehnologice și științifice de alte țări și organizații.

Cauzele acestei situații sunt complexe și insuficient analizate, dar o cauză evidentă este încălcarea gravă, sistematică, a platformelor electorale, a programelor de guvernare, a strategiilor și planurilor naționale în domeniu, a legislației și a angajamentelor față de UE, de către aproape toate guvernele din ultimii 20 de ani, cu ratarea la mare distanță a celor mai importante ținte asumate.

De la momentul formulării de angajamente și planuri, până la momentul obținerii unui impact pe indicatori cum sunt EIS sau pozițiile universităților în topuri, trec mai mulți ani. Cum nu există actualmente nicio acțiune de natură a aduce România pe un curs de creștere durabilă în materie de cercetare și inovare, nu putem să anticipăm decât o continuare a tendinței de degradare.

Dezvoltarea sistemului de cercetare, indispensabilă apariției inovațiilor pe care se bazează competitivitatea națională, nu se poate face decât în cadrul legal și politic al statului român. Acest cadru rezultă, pentru următorii 4 ani, din platformele electorale ale partidelor, oricât de puțin credibile ar fi acestea din experiența anterioară.

Din această cauză, în acest moment al ciclului electoral, responsabilitatea pentru revenirea cercetării românești la un nivel european aparține, în ultimă instanță, partidelor politice.

În consecință, solicităm partidelor care vor participa la următoarele alegeri legislative să însărcineze, în mod public, câte un responsabil cu elaborarea platformei partidului privind politicile științei și tehnologiei. Acești responsabili trebuie să fie personalități cu rezultate anterioare credibile în domeniu, capabili să participe la un dialog public pe tema politicilor științei.

Intenționăm să facem, înaintea alegerilor parlamentare, o analiză comparativă a platformelor electorale, cel puțin din următoarele puncte de vedere: (1) calitatea unei evaluări cantitative a situației prezente și a proceselor sociale din sistemul de cercetare; (2) măsurile legislative și executive propuse; (3) obiectivele și țintele măsurabile; (4) faptul că propunerile pot duce la revenirea României în rândul națiunilor europene în domeniul cercetării și inovării.

Asociația Ad Astra a cercetătorilor români.